HÖGSTA DOMSTOLENS

Mål/Ärende nr
Ö 1243/78

BESLUT NR SÖ 1462

meddelat i Stockholm den 13 augusti 1979

KLAGANDE
General National Maritime Transport Company,
10 Garnata Street, Box 4673, TRIPOLI, Libyen
Ombud: advokaten Lars Boman, Advokatfirman Morssing & Nycander, Box 3299, 103 66 STOCKHOLM

FÖRKLARANDE
Götaverken Arendal Aktiebolag, GÖTEBORG
Ombud: advokaten Robert Romlöv, Vinge och Ramberg Advokatbyrå, Box 18, 401 20 GÖTEBORG

SAKEN
verkställighet av utländsk skiljedom

ÖVERKLAGAT BESLUT
Svea hovrätt, avd 5, beslut den 13 december 1978
nr 5:SÖ 75

Hovrättens beslut se (Bilaga)

SLUT

Högsta domstolen fastställer hovrättens förordnande att skiljedomen skall gå i verkställighet som svensk domstols

Biblioteket

laga kraft ägande dom.

YRKANDEN I HÖGSTA DOMSTOLEN

Beställaren har i sina besvär yrkat i första hand att Högsta domstolen med ändring av hovrättens beslut ogillar varvets begäran om verkställighet och i andra hand att avgörandet uppskjutes i avvaktan på lagakraftvunnet beslut i Frankrike med anledning av beställarens där väckta klandertalan. Till stöd för sin talan har beställaren vidhållit sina härutinnan i hovrätten åberopade grunder.

Varvet har i förklaringen yrkat att besvären måtte ogillas och att hovrättens beslut om förordnande av verkställighet måtte fastställas.

SKÄL

Enligt 6 § lagen (1929:147) om utländska skiljeavtal och skiljedomar skall utländsk skiljedom gälla här i riket under vissa förbehåll. Dessa avser olika brister i processuella hänseenden. Vid prövning av ansökan om verkställighet av utländsk skiljedom äger sålunda någon bedömning av domens materiella innehåll i princip inte rum.

Vad angår de grunder för beställarens talan som behandlats under punkterna 1-3 i hovrättens beslut föreligger ej skäl att frångå hovrättens bedömning beträffande skiljedomens verkställbarhet här i landet.

HD 15 Fortsättningsblad dom/utslag/beslut

Som grund för bestridandet av att skiljedomen verkställs i Sverige har beställaren vidare anfört (jfr punkt 4 i hovrättens beslut): Ingivandet av Opposition à Ordonnance d'Exequatur de Sentence Arbitrale i Frankrike medför enligt fransk lag att all verkställighet automatiskt är förhindrad och uppskjuten till dess Tribunal de Grande Instance de Paris uttalat sig om skiljedomens giltighet. Enligt fransk rätt är upptagandet av "opposition" hos nämnda myndighet det sätt på vilket verkställighet uppskjuts i avvaktan på prövning av särskilt angivna ogiltighetsgrunder. Det är därför varken nödvändigt eller möjligt att erhålla något beslut i annan form. Det hävdas alltså att skiljedomen ännu inte blivit verkställbar i Frankrike och/eller att domens verkställighet uppskjutits av behörig myndighet där. Av 7 § första stycket 5 lagen om utländska skiljeavtal och skiljedomar följer att skiljedomen då inte skall gälla i Sverige.

Beställaren har förebragt åtskillig utredning för att visa, att det vid fransk domstol inledda oppositionsförfarandet medför att - till dess annat förordnas - förutsättningar för verkställighet av skiljedomen inte föreligger i Frankrike.

Enligt 7 § första stycket 5 lagen om utländska skiljeavtal och skiljedomar gäller utländsk skiljedom inte här i riket, om den mot vilken domen åberopas visar att domen "ännu icke blivit verkställbar eller eljest bindande" för parterna i den stat där den meddelats eller enligt vars lag den meddelats eller att den undanröjts eller dess verkställighet

uppskjutits av behörig myndighet i sådan stat. Regleringen, som genomfördes år 1971, bygger på artikel V första stycket e) i 1958 års New Yorkkonvention om erkännande och verkställighet av utländska skiljedomar. I konventionstexten talas endast om att skiljedomen "ännu icke blivit bindande" för parterna etc. Orden "verkställbar eller eljest" tillades i lagtexten på initiativ av lagrådet. Som framgår av lagens förarbeten var någon saklig ändring i förhållande till konventionstexten ej åsyftad (se prop 1971:131 s 13, 69 f och 71). Förarbetena innehåller entydiga uttalanden om att den omständigheten, att det ännu finns möjlighet att väcka klandertalan mot skiljedomen, inte innebär att den ej anses bindande. Denna innebörd av regleringen har för övrigt även vitsordats av beställaren. Ett fall då utländsk skiljedom inte är bindande föreligger, när den i sak kan överprövas i en andra instans. Valet av ordet bindande har syftat till att ge lättnader åt den som åberopar skiljedomen. Bl a har man velat ta avstånd från kravet på s k dubbelt exekvatur eller krav att den som åberopar skiljedomen måste förete beslut om dess verkställbarhet även av myndighet i den stat där domen tillkommit.

Parterna har genom skiljedomsklausulen i köpekontrakten (artikel 13) förbundit sig att beträffande de frågor som hänskjutits till skiljemännen underkasta sig skiljedomen såsom varande slutgiltigt bindande och verkställbar. I ICC:s skiljedomsregler, enligt vilka det nu aktuella förfarandet ägt rum, är också fastslaget (artikel 24) att skiljedomen innebär ett slutligt avgörande.

HD 15 Fortsättningsblad dom/utslag/beslut

Mot bakgrund av det anförda måste förevarande skiljedom redan i och med att den meddelades anses ha, i den mening som avses i 7 § första stycket 5 lagen om utländska skiljeavtal och skiljedomar, blivit verkställbar och bindande för parterna i Frankrike. Att beställaren sedermera ingett "opposition" mot skiljedomen i Frankrike har således inte någon verkan i nu berörda hänseende.

Som framgått har beställaren vidare gjort gällande att det av honom inledda oppositionsförfarandet enligt fransk lag automatiskt har medfört, att verkställighet av skiljedomen hindrats och uppskjutits i avvaktan på vederbörande domstols prövning av skiljedomens giltighet. Detta skulle enligt beställarens ståndpunkt innebära ett sådant uppskov med verkställigheten som avses i 7 § första stycket 5 nämnda lag. Enligt såväl lagtext som förarbeten (prop 1971:131 s 34) tar emellertid bestämmelsen i denna del sikte på fall där den utländska myndigheten efter särskild prövning beslutar att en redan bindande och verkställbar skiljedom skall undanröjas eller att dess verkställighet skall uppskjutas. Beställaren har inte ens påstått, att något sådant beslut meddelats i anledning av oppositionsförfarandet eller eljest.

Beställaren har således inte visat sådana omständigheter föreligga att skiljedomen enligt 7 § första stycket lagen om utländska skiljeavtal och skiljedomar inte gäller här i riket. Inte heller föreligger ogiltighetsgrund enligt andra stycket i samma paragraf.

Fortsättningsblad dom/utslag/beslut
FB 15

Beställarens andrahandsyrkande att avgörandet skall uppskjutas grundar sig på regleringen i 9 § andra stycket lagen om utländska skiljeavtal och skiljedomar. Enligt lagrummet må hovrätten uppskjuta avgörandet, om motparten till den som ansöker om verkställighet av skiljedom invänder att han hos myndighet som avses i 7 § första stycket 5 gjort framställning om undanröjande av domen eller uppskov med dess verkställighet. Om sökanden begär det, kan motparten åläggas att ställa skälig säkerhet. Även denna reglering bygger på 1958 års New Yorkkonvention. Huruvida uppskovsbeslut skall meddelas är överlämnat åt domstolen att pröva på grundval av lämplighetsöverväganden.

Till stöd för yrkandet om uppskov har beställaren åberopat den gjorda Déclaration d´Appel, det inledda oppositionsförfarandet och det nya skiljeförfarandet, allt i Frankrike (jfr punkterna 4 och 5 i hovrättens beslut).

Med hänsyn till de allmänna strävandena bakom New Yorkkonventionen och den därpå grundade 1971 års lagstiftning att underlätta verkställighet av utländska skiljedomar (se prop 1971:131 s 1 och 15, jfr s 14 och 42) kan inte sådana omständigheter anses föreligga, att de förfaranden som beställaren inlett i Frankrike bör leda till uppskov med avgörandet i detta verkställighetsmål.

Sara Falk

I avgörandet har deltagit: justitieråden Petrén, Hult, Vängby, Bengtsson (skiljaktig) och Rydin (referent). Föredragande revisionssekreterare: Falk.